

Szanowny Pan Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

Warszawa, 12 marca 2026 r.

Dotyczy: Rady Przyszłości – konieczność włączenia ekspertów ds. systemu żywnościowego

Szanowny Panie Premierze,

z uznaniem przyjmujemy powołanie Rady Przyszłości oraz wskazanie przez Pana Premiera kluczowych obszarów rozwoju państwa, takich jak sztuczna inteligencja, technologie kosmiczne, biotechnologia, technologie finansowe oraz rozwiązania typu dual-use – o zastosowaniach zarówno cywilnych, jak i wojskowych. Są to dziedziny o fundamentalnym znaczeniu dla konkurencyjności, bezpieczeństwa i suwerenności Polski w nadchodzących dekadach.

Jednocześnie pragniemy podkreślić, że żaden z tych obszarów nie może funkcjonować w sposób strategiczny i odpowiedzialny bez uwzględnienia bezpieczeństwa żywności oraz prawa do żywności jako nadrzędnego, horyzontalnego celu polityki państwa.

Żywność znajduje się w centrum najważniejszych globalnych wyzwań naszych czasów – środowiskowych, społecznych i gospodarczych. Jak wskazuje Agenda ONZ na rzecz Systemów Żywnościowych (UN Food Systems Summit) oraz liczne raporty Komisji Europejskiej w ramach strategii „Od pola do stołu” (Farm to Fork Strategy), głęboka transformacja systemów

żywnościowych jest warunkiem koniecznym do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, ochrony środowiska naturalnego oraz zdrowia obywateli w perspektywie kolejnych dekad. Warto podkreślić, że Polska jako jeden z największych producentów i eksporterów żywności w Unii Europejskiej – o wartości eksportu przekraczającej 50 miliardów euro rocznie – odgrywa w tej transformacji rolę szczególną i strategiczną.

Żywność nie jest jedynie jednym z sektorów gospodarki. Jest podstawowym warunkiem stabilności społecznej, zdrowia publicznego, odporności państwa oraz realizacji praw człowieka. Bez zapewnienia powszechnego dostępu do bezpiecznej, odżywczej i przystępnej cenowo żywności niemożliwe jest trwałe budowanie potencjału technologicznego, militarnego czy finansowego.

System żywnościowy jest jednocześnie jednym z głównych czynników wpływających na klimat oraz jednym z najbardziej wrażliwych na jego destabilizację. Odpowiada za znaczną część globalnych emisji gazów cieplarnianych, a równocześnie jako pierwszy odczuwa skutki suszy, powodzi i degradacji gleb. W tym sensie bezpieczeństwo żywnościowe jest nierozdzielnie związane z bezpieczeństwem klimatycznym, energetycznym i geopolitycznym.

Zapewnienie powszechnego dostępu do bezpiecznej, odżywczej i przystępnej cenowo żywności wymaga podejścia systemowego i interdyscyplinarnego – obejmującego zdrowie gleby i gospodarkę wodną, rolnictwo regeneratywne i agroekologię, skrócone łańcuchy dostaw i lokalne systemy produkcji żywności, innowacje w zakresie alternatywnych źródeł białka, redukcję marnotrawstwa żywności na każdym etapie łańcucha wartości, a także sprawiedliwą transformację sektora rolno-spożywczego z poszanowaniem interesów osób konsumenckich, rolników i rolniczek, oraz producentów.

Rozwój sztucznej inteligencji bez uwzględnienia jej zastosowań w zarządzaniu systemami żywnościowymi – od monitorowania suszy i jakości gleby po optymalizację łańcuchów dostaw i ograniczanie marnotrawstwa – pozostanie niepełny i oderwany od kluczowych potrzeb społecznych. Technologie kosmiczne, w tym systemy satelitarne, odgrywają już dziś zasadniczą rolę w monitorowaniu upraw, zmian klimatu i bezpieczeństwa zasobów wodnych. Biotechnologia kształtuje przyszłość rolnictwa, produkcji białka alternatywnego i odporności upraw na ekstremalne warunki pogodowe. Technologie finansowe decydują o dostępności kapitału dla rolników, rolniczek i przedsiębiorstw sektora rolno-spożywczego, a rozwiązania

dual-use obejmują również ochronę infrastruktury krytycznej, do której system żywnościowy bezsprzecznie należy.

Rozwój technologiczny nie może być celem samym w sobie. Jego miarą powinna być zdolność do wzmocnienia bezpieczeństwa obywateli i obywaterek, realizacji praw człowieka oraz budowania stabilnego, sprawiedliwego i odpornego państwa. W tym kontekście bezpieczeństwo żywności i żywnościowe stanowi jeden z najbardziej podstawowych i mierzalnych wskaźników skuteczności polityki przyszłości.

W kontekście rosnących wyzwań klimatycznych, demograficznych oraz geopolitycznych – w tym instrumentalizacji dostępu do żywności jako narzędzia presji politycznej, czego byliśmy świadkami w związku z agresją Rosji na Ukrainę – suwerenność i bezpieczeństwo żywnościowe stają się filarem strategicznej odporności państwa. Polska, leżąca na granicy strefy wpływów i będąca kluczowym węzłem europejskich łańcuchów żywnościowych, powinna traktować te kwestie jako priorytet na równi z bezpieczeństwem energetycznym i obronnym.

Dlatego proponujemy, aby bezpieczeństwo żywności oraz prawo do żywności zostały jednoznacznie uznane za horyzontalny fundament prac Rady Przyszłości – jako punkt odniesienia dla oceny kierunków rozwoju sztucznej inteligencji, biotechnologii, technologii kosmicznych, finansowych i rozwiązań dual-use. Takie podejście pozwoli nadać strategicznej modernizacji państwa spójność, etyczne zakorzenienie oraz długofalową odporność.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie apelujemy o włączenie do Rady Przyszłości kompetentnych osób eksperckich z obszaru systemów żywnościowych – obejmującego żywienie i zdrowie publiczne, ekonomię żywności, prawo żywnościowe, rolnictwo, technologie produkcji oraz politykę klimatyczną i środowiskową – tak aby rekomendacje i decyzje Rady były w pełni zakorzenione w wiedzy naukowej, uwzględniały złożoność współczesnych wyzwań oraz realnie służyły budowaniu odpornej i zrównoważonej przyszłości dla Polski i jej obywateli i obywaterek. Jednocześnie rekomendujemy włączenie do zespołu eksperckiego kobiet, co jest nie tylko wyrazem dbałości o równość i reprezentatywność, lecz także warunkiem zapewnienia pełniejszej perspektywy merytorycznej i społecznej. Badania oraz doświadczenia instytucji publicznych i międzynarodowych konsekwentnie wskazują, że zespoły zróżnicowane pod względem płci podejmują decyzje bardziej wyważone, oparte na szerszym spektrum doświadczeń i wrażliwości społecznej. Włączenie kobiet do zespołu eksperckiego nie powinno

być postrzegane wyłącznie jako kwestia parytetu, lecz jako element podnoszący jakość debaty, innowacyjność rozwiązań oraz długofalową skuteczność podejmowanych decyzji w obliczu złożonych wyzwań społecznych, gospodarczych, żywnościowych, zdrowotnych i klimatycznych.

Pozostajemy do dyspozycji Pana Premiera oraz członków Rady w zakresie merytorycznego wsparcia, konsultacji i rekomendacji eksperckich.

Z wyrazami szacunku i w przekonaniu o wadze podejmowanych przez Pana Premiera decyzji dla przyszłości naszego kraju.

Anna Spurek

Prezeska Federacji Bezpieczna Żywność

Strona ekspercka wspierająca apel:

1. prof. Marcin Urbaniak, Animal BEAM Lab UKEN Kraków
2. prof. dr hab. Piotr Skubała, Uniwersytet Śląski w Katowicach
3. dr. Marzena Cypryńska-Nezlek, Centrum Działań dla Klimatu i Transformacji Społecznych
4. dr. Sylwia Spurek, doktora nauk prawnych, prawniczka, radczyni prawna, legislatorka
5. prof. dr hab. Andrzej Elżanowski, Uniwersytet Warszawski
6. dr Ryszard Kulik, Klub Myśli Ekologicznej
7. dr Michał Pałasz, Rada Klimatyczna Uniwersytetu Jagiellońskiego
8. Agnieszka Hensoldt, Politechnika Wroclawska; dr habilitowana
9. dr. Joanna Grzymała-Moszczyńska, Akademia Górniczo Hutnicza / Uniwersytet Jagielloński
10. dr Gracjan R. Bachurewicz, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
11. Paulina Krukowska, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

12. dr Anna Buncler, adiunkt, Uniwersytet Warszawski
13. Maciej Grodzicki, Uniwersytet Jagielloński i Polska Sieć Ekonomii, dr nauk ekonomicznych
14. Katarzyna Błażejewska-Stuhr, Pomorski Uniwersytet Medyczny
15. Natalia Gajewska, Doradca ds. Klimatu i Środowiska m. Kraków
16. Karolina Skowron-Baka, członkini rady Ekspertkiej Green REV Institute
17. Jacek Willecki, Ambasador Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu

Strona pozarządowa wspierająca apel:

1. Fundacja ProVeg
2. Istota
3. Stowarzyszenie wspierające Inicjatywę "Nasz Rzecznik"
4. Fundacja NO.BA
5. Fundacja Szkatułka
6. Fundacja Onkologiczna Rakiety
7. Fundacja To Proste
8. Fundacja Oficyna 21
9. Podróże z Pazurem
10. Mikołów Roślinnie Yeah
11. Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie
12. Fundacja "W Imię Zwierząt"
13. Fundacja Zwierzęta Niczyje
14. Stowarzyszenie Mężczyźni Przeciw Przemocy
15. Fundacja Chlorofil
16. Fundacja Wegan dla Zwierząt
17. Fundacja Klub Myśli Ekologicznej
18. Stowarzyszenie BoMiasto
19. Gdańsk bez Granic
20. Rodzice dla Klimatu
21. Stowarzyszenie Nasze Miejsce na Ziemi "Zielony Kąt"
22. Społeczni Opiekunowie Drzew Toruń
23. Polska dla Zwierząt

24. Stowarzyszenie Tarnowska Rospuda
25. Fundacja "Świat w naszych rękach"
26. Dolina Bawole Serce
27. Fundacja Rak'n'Roll. Wygraj Życie!
28. Halo tu Fauna
29. Stowarzyszenie Zasierj
30. Fundacja Ludzie z Natury
31. Fundacja Edukcreacja
32. Fundacja Pożywienie - Darem Serca
33. KGW Przystanek Skierdy
34. 9dwunastych
35. Akcja Demokracja
36. Akcja Uczniowska
37. Aquila
38. Azyl Swinki Lili
39. Bieganizm
40. Centrum Edukacji Baza
41. Compassion Polska
42. DaleKOWzroczne Daniel Petryczkiewicz
43. DiversityPL
44. Earth Day Everyday
45. ECO EDU kids
46. Ekopotencjał – Przestrzeń Możliwości
47. Ekowyborka
48. Fashion Revolution Poland
49. First Step
50. Foodsharing Polska
51. Foodsharing Toruń
52. Głos Pokolenia
53. Green Teenager
54. Impuls
55. Instytut Przeciwdziałania Wykluczeniu

56. Jestem na pTAK!
57. Klimatyczny Kopernik
58. Kolektyw Przełom
59. Koło Naukowe Praw Człowieka i Kryzysów Humanitarnych
60. Kompostuj Z Nami
61. Kongres Ruchów Miejskich
62. Kraków dla Mieszkańców
63. Lambda Polska
64. Fundacja Prawnej Ochrony Zwierząt Lex Nova
65. Lokalni Liderzy
66. LUWIA
67. Miastodżyczenie
68. Misja: Rozwój
69. Młodzieżowy Strajk Klimatyczny
70. MOST
71. Nasz Bóbr
72. Ne_Ni
73. NO PAIN IN YOUR BRAIN
74. Open Dialogues International Foundation
75. Perspektywa
76. Plant Your Home
77. Pomorskie Stowarzyszenie Aktywni Lokalnie
78. Projekt Kaczuchy Dziennikarskie
79. Protest Porszewice
80. Przestrzeń do życia Przyjaciele Kubusia
81. Psubraty
82. Pudełko Lilki
83. Rething
84. Rodzic w Mieście
85. Roślinna Strona
86. Równość
87. RUCH zaNIEdbani

88. Rzecz Społeczna
89. Śląski Ruch Klimatyczny
90. Społeczna Straż Ochrony Zieleni Szczecina
91. Stop Stereotypom
92. Stowarzyszenie na rzecz Azylu dla Świń Chrumkowo
93. Szczera Sfera
94. Szkolna Młodzieżowa Rada Klimatyczna
95. Świadomi Prawa
96. Vege Vouge
97. Wawelska Kooperatywa Spożywcza
98. Wegaństwo - podcast
99. Wegrateka
100. Wiosna bez Barrier
101. WORLDmates
102. Wygadajmy Przyszłość
103. Zielone Światło
104. Fundacja Reaktyw
105. Stowarzyszenie Społeczno - Oświatowe Gminy Międzyrzec
106. Fundacja Przyjaciół Młodzieżowego Strajku Klimatycznego
107. Sieć Dewzrost Polska